

Ольга ЧИГУР

здобувачка освітньо-наукової програми
«Економіка», ЗУНУ

Науковий консультант: д.е.н., професор,
професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ

Тетяна ЖЕЛЮК

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ РИНКУ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

Сучасну парадигму світового ринку медичних послуг визначають процеси глобалізації, цифровізації, промислової революції 4.0 та 5.0, підвищення тривалості життя та вимог населення до якості медичних послуг, посилення взаємозалежності національних ринків, внаслідок чого сфера медичних послуг активно включається до міжнародної торгівлі, розширення географії надання якісних медичних послуг, поява нових учасників ринку, що в цілому призводить до зростання міжнародної конкуренції у цій сфері, пошук нових каналів фінансування, розбудова партнерських відносин, злиття та поглинання і вертикальна інтеграція. Ці процеси стимулюють появу нових методів лікування, модернізують організацію діяльності закладів охорони здоров'я, посилюють використання телемедичних технологій, модернізують систему управління знаннями та фінансовим забезпеченням.

Україна не є виключенням в цьому процесі. Незважаючи на військову агресію росії, знищення значної кількості об'єктів соціальної інфраструктури Україна продемонструвала не лише сталість надання медичної допомоги, але й розробила Стратегію розвитку охорони здоров'я до 2030, яка визначає основні вектори розвитку сфери охорони здоров'я з врахуванням прогресивних світових тенденцій у цій сфері, національного досвіду та ресурсних можливостей та допоможе успішно інтегрувати національний ринок медичних послуг в глобальний. Однак для цього необхідно напрацювати дорожню карту з організаційно-економічного механізму реалізації задекларованих векторів та пріоритетів з врахуванням різноманітних факторів, таких як поточний стан галузі охорони здоров'я в Україні, фінансування, потреби та запити населення, якість надання медичних послуг, ступінь участі приватного сектору.

Вони стосуються «забезпечення всебічного доступу населення до якісних медичних послуг та інструментів реалізації права на здоров'я, посилення політик та спроможності інститутів національної системи охорони здоров'я, створення та забезпечення умов для розвитку і реалізації потенціалу складових національної системи охорони здоров'я» [2].

Основні трансформації ринку медичних послуг згідно Стратегії передбачають: «приведення мережі надавачів послуг охорони здоров'я у відповідність з потребами людей і наявними ресурсами, забезпечення розвитку послуг із реабілітації й догляду за людиною та їх інтеграції на всіх рівнях медичної допомоги, забезпечення розвитку послуг довготривалого догляду та лікування (long-term care), впровадження системи управління якістю в охороні здоров'я на національному, регіональному та локальному рівнях, забезпечення доступності людей до якісних та безпечних послуг охорони здоров'я, складовою якої є також доступні ефективні та безпечні ліки належної якості, до цифрових послуг охорони здоров'я з використанням телемедичних технологій тощо» [2].

При реалізації стратегічних пріоритетів у розвитку ринку медичних послуг необхідно звертати увагу на розвиток приватного сектору, шляхом розробки політики, яка створює сприятливе регуляторне середовище для приватних інвестицій у секторі охорони здоров'я. Для збереження та примноження кадрового потенціалу закладів охорони здоров'я увагу необхідно звертати на медичну освіту та навчання, шляхом стимулювання як державних так і приватних інвестицій в медичну освіту. Це може включати розширення мережі вищих навчальних закладів, які можуть реалізовувати програми професіоналізації медичних кадрів загалом та управлінських кадрів зокрема; фінансову мотивації для медичних працівників, які працюють у територіальних громадах; покращення доступу до медичних послуг, особливо в сільській місцевості та віддалених районах, шляхом розширення телемедичних послуг та інвестування в мобільні медичні пункти.

Загалом успішна стратегія розвитку ринку медичних послуг України має бути спрямована на створення сталого фундаменту для надання доступних, та якісних медичних послуг населенню. Це неможливо зреалізувати без продуманої системи моніторингу та оцінювання Стратегії, яка повинна включати ключові індикатори, що фіксуватимуть поступ у реалізації стратегічних векторів модернізації галузі охорони здоров'я. На рівні окремих медичних закладів важливо координувати процес фінансової сталості в умовах посилення ризиків та безпекових викликів, підвищення показників операційної діяльності та результатів надання медичних послуг, а також реалізації інноваційних рішень. Все це дасть можливість підвищити якість надання медичної допомоги, скоротити витрати, уникнути зниження маржі та створити узгоджену структуру витрат і моделей медичного обслуговування відповідно до актуальних тенденцій та моделей оплати медичних послуг.

«На фінансові показники екосистеми охорони здоров'я впливає ціла низка чинників, зокрема: поява персоналізованої медицини, поширення експоненційних технологій, вихід на ринок компаній, що створюють

парадигму кардинально нової та нетрадиційної конкуренції, попит на медичні центри з розширеним переліком послуг і вдосконалені моделі оплати послуг та державного фінансування» [3]. Окрім того, успішному розвитку галузі сприятимуть укріплення партнерських відносин між державою та приватним сектором, інвестування у заходи з попередження хвороб та охорони здоров'я населення, а також вивчення практик і використання досвіду інших галузей.

Список використаних джерел:

1. Гапонова Е. О. Сучасні тенденції функціонування світового ринку медичних послуг. *Вісн. Харк. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2017. Вип. 6. С. 20-24.
2. Указ Президента України від 18.08.2021 р. № 369/2021. Стратегія розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року. Проект від 23.02.2022. URL: <https://bit.ly/3mTbzxF/>
3. Прогноз тенденцій розвитку світової галузі охорони здоров'я. URL: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/life-sciences-and-healthcare/articles/global-health-care-sector-outlook-2019.html>

Інна ЧИКАЛО

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу
Західноукраїнського національного університету

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ

Управління соціально-економічним розвитком територій в умовах військового часу вимагає від керівництва громади високого рівня компетентності, оперативності та рішучості для прийняття зважених управлінських рішень. Враховуючи те, що підготовка та прийняття управлінського рішення є невід'ємною складовою управлінського процесу, для вибору максимально правильного його варіанту, що відповідатиме цілям розвитку територій та її ресурсним можливостям слід врахувати можливі ризики та застосувати необхідний інструментарій аналітичного забезпечення. Реалії сьогодення вимагають постійного та системного аналітичного опрацювання інформації для оперативного виявлення екстерналій та швидкого реагувати на них.

Аналітичне забезпечення охоплює комплекс дій щодо: збору, алокації та узагальнення інформаційних даних; перевірки достовірності інформаційних масивів; аналітичного опрацювання інформаційних масивів; збереження та передачі інформації; формування інформаційного базису для виокремлення альтернативних варіантів рішень. Реалізація вказаного потребує формування відповідної